

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Telephone: CHelsea 3-1242

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 155 — Štev. 155

NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 8, 1941 — PETEK, 8. AVGUSTA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

RUSKA VLADA OPOREKA NEMŠKIM TRDITVAM

Ruski vladni informacijski biro odločno zanika nemško trditev, da so Rusi do sedaj izgubili 4 milijone mož. Proti tej trditvi Rusi navajajo naslednje nemške izgube:

1,500,000 MRTVIH, RANJENIH ALI VJE-TIH NEMCEV; RUSI SO IZGUBILI 600,000 MOŽ.

UNIČENIH TANKOV: 6000 NEMŠKIH, 4000 RUSKIH;

UNIČENIH TOPOV: 8000 NEMŠKIH, 7000 RUSKIH.

Nemci potisnjeni nazaj

Nemci so na fronto pred Smolenskom postavili mnogo artilerije in tankov, da bi po poti, ki je vsakemu vpadniku v Rusijo služila za pot v Moskvo, mogli dospeti do Moskve. To pot je vzel tudi Napoleon, toda je bil poražen.

Ruska poročila pravijo, da so Nemci na vseh treh poglavitnih frontah bili ustavljeni. Na južni fronti so bili Nemci vrženi nazaj z velikimi izgubami. Nemci trdijo, da so obkrožili Kijev. Najbrže pa bo ravno tako, kot glede Smolenska, katerega so Nemci po svojem zatrdilu zavzeli 16. julija, v resnici pa je še vedno v ruskih rokah.

V sedanjih bojih se Rusi poslužujejo posebnih težkih tankov, ki so nemški 20. oklopni divizion, posebno 112. in 95. tankovemu polku, povzročili težke izgube.

List "Rdeča zvezda" poroča, da so ruski tanki uničili 3 milje dolgo karavano 240 nemških tovornjakov, ki so vozili municijo. Kot pravi list, imajo težki ruski tanki tako močne oklopne plošče, da jih ne predero kroglja protitanknega topa. Nek tank je zadela 29 topovskih krogel, pa je ostal nepoškodovan.

Poročilo ruskega vrhovnega poveljstva poroča, da so okoli Smolenska še vedno hudi boji in ravno tako pri Kačisalmiju na Pińskem, pri Holmu in Bjelaja Cerkovu. Na drugih krajih fronte ni večjih bojov.

V sredo so Rusi izstrelili 39 nemških aeroplanov, sami pa so jih izgubili 19. V sredo ponoči je bilo v bližini Moskve uničenih 9 nemških aeroplanov.

Vojna traja že 46 dni, toda nemške oklopne divizije niso dosegle, kar je dosegel Napoleon, ko je 6. avgusta 1812 zmagal pri Smolensku in mu je bila odprta pot v Moskvo.

Prvotna poročila naznanjajo, da Nemci navzlic svojem opetovanemu zatrdilu še niso zavzeli Smolenska.

Večjeja mesta, ki ni bilo zavzeto in tudi zavzeto ozemlje ni bilo očistočeno sovražnika. Nemci so prodrli v Rusijo južno in severno od Smolenska. Rusi so se bili na levo in desno in še danes ni jasno, kdo obvlada predel okoli Smolenska. Poročila so zelo pomanjkljiva in nejasna. Zakaj so se Nemci sedaj obrnili proti Kijevu? Najbrže, ker pri Smolensku ne morejo dalje. Navzlic temu, da Nemci trdijo, da pomeni sedanja vojna "uničenje ruske armade", so njihove armade postavljene in prav nič ne bo čudno, ako bo v nekaj dneh prišlo poročilo, da se Nemci umikajo na celi fronti.

V vseh vojnah je bilo pravilo po izvojevalni zmagi urediti pridobljeno ozemlje. Iz poročil, ki jih je objavilo nemško vrhovno poveljstvo, pa je razvidno, da je bil napravljen kak velik smek mimo kakega

Precej drobiža

Meseca julija je bilo v Združenih državah v prometu 9 tisoč 713 milijonov 633 tisoč 41 dolarjev v bankovcih, srebru, niklju in bakru.

Na vsakega prebivalca Zdr. držav je potem takem prišlo 73 dolarjev in 6 centov.

Rojake prosimo, ko pošljajo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES POSTAL MONEY ORDER, ako je vam to priročno

Veliko trpljenje v Jugoslaviji

Potniki, ki prihajajo iz Jugoslavije, pripovedujejo stranske reči o položaju v deželi. Hrvatska je kraljevina brez kralja, kajti Aimone, Spoletski vojvoda, ki bi imel kot hrvaški kralj nositi ime Zvonimir II., še ni prišel na Hrvaško in najbrže tudi nikdar ne bo prišel.

V Hrvatski vlada terorizem pod poglavnikom dr. Ante Pavelićem, v Srbiji pa gospodari Hitlerjeva elitna garda. Težko je reči, kje so življenske prilike boljše. Mnogo rodoljubnih Hrvatov in Srbov je bilo vstreljenih ali obesjenih. Vendar pa pri vsem tem izgleda, da so Hrvatje pod sedanjo vlado bolj zadovoljni, kot pa so bili pod beograjsko vlado.

Madžari zelo zatirajo Srbe v Banatu; Italijani sicer imajo politično oblast v Dalmaciji, toda Nemci so pobrali ves živčev.

Srbija nima prave vlade in njen stavež je sličen kot v Belgiji in zasedeni Franciji.

Nemci v Srbiji niso našli Quislinga, da bi ga postavili na čelo vlade. Nižji uradniki, ki se imenujejo komisarji, upravljačo uradne posle. Najvišji uradnik v Srbiji je Milan Acimović, bivši policijski načelnik in sedanji notranji komisar. Odgovoren je za vse uapore in izgrede, sabotažo in delovanje četnikov, toda kake posebne oblasti nima.

Vojaški poveljnik v Srbiji je bil spočetka general Ludwig von Schroeder, ki pa je bil ubit pred dnevi ko se je ponorečil njegov aeroplan in je bil na njegovo mesto imenovan general Dankermann. Največjo oblast v Srbiji pa ima dr. Harold Turner. Nemška armada ki je zasedla Jugoslavijo, je večinoma šla na rusko fronto.

Kralj Aimone ne mara iti v Zagreb, kjer imajo v svojih rokah popolno oblast hrvaški nacionalisti — ustaši, ki nosijo svojo uniformo bivše Avstro-Ogrske. Njihov voditelj je poglavnik dr. Ante Pavelić, ki je načelnik hrvaške vlade. Njegov namestnik (pomočnik), ali kakor je njegov uradni naslov "doglavnik", je Milo Budak, ki je skupno s Pavelićem po umoru kralja Aleksandra pobegnil v Italijo.

Poslopje, ki je namenjeno za bivališče hrvaškega kralja, je nemško poslanstvo. Nemci ne drže Hrvatske tako strogo kot Srbijo in na Hrvaškem ni nemškega vojskovanja, toda kontrolirajo gospodarske vire. Italijani iz Hrvatske dobivajo satno ono blago, ki ga Nemci ne potrebujejo.

Sedaj je na Hrvaškem in v Srbiji še prilično dovolj živčev,

kajti lanski pridelek je zadostoval do letošnje zetje. Nemci pa so izpraznili v Beogradu in drugih srbskih mestih vse trgovine in za blago niso plačali ničesar. Tuje, ki so bili priča tega ropanja, pripovedujejo, da so bili v tem oziru Nemci v Jugoslaviji mnogo bolj nesramni, kot pa v zapadnih državah.

Dalmacija pod laško vlado trpi veliko pomanjkanje. Italijani so nameravali zopet obnoviti črnogorsko kraljevino, pa zopet ne morejo najti kralja. Kralj Viktor Emanuel in kraljica Jelena, ki je bila črnogorska knežinja, sta nedavno obiskala Črnogoro. Črnogorska delegacija bi imela priti 15. julija v Rim, da ponudi kralju Viktorju Emanuelu črnogorsko krono, toda do tega ni prišlo, ker je tej nameri najbrže nasprotoval Hitler.

Slovenija je bila razdeljena med Italijo in Nemčijo. Okoli

180,000 Slovencev je bilo preseljenih v Bosno in v Srbijo. Edina železnica, ki normalno posluje, je iz Niša skozi Beograd na Duma. Posluževati pa se je morejo samo Nemci in tuji diplomati. Vsak Hrvat ali Srb mora dobiti za potovanje posebno dovoljenje od Nemcev ali Italijanov. Tako dovoljenje pa je izdano zelo redkokdaj. Beograd z vnanjim svetom nima nobene poštna ali brzojavne zveze.

Med Hrvati in Srbi se je tekom sedanje vojne sovraštvo še povečalo, tako da ni upati, da bi bila še kdaj obnovljena Jugoslavija. Ako bo obnovljena, mora biti zasnovana na širši podlagi in z nevtralnimi glavnim mestom, kot je n. pr. Washington. Srbi ne morejo odpustiti Hrvatom, da so se ocepili od Jugoslavije, Hrvatje pa zopet pravijo, da rajši žive pod nemško nadvlado, kot pa pod Srbi.

NEKAJ VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Veliko število ustreljenih v Beogradu

Poroča "Jugoslovanski Kurir": Nemška uradna agencija za novice DNB je objavila 29. julija, da je bilo dne 28. julija ustreljenih in obesjenih "mnogo ljudi" v Beogradu domnevno zaradi sabotaže. Kakor navadno so vsi ti bili baje Židje in komunisti.

Vojaški guverner Srbije gen. Schroeder ubit

Vojaški poveljnik v krajih Jugoslavije, ki jih je zasedla Nemčija, torej poveljnik Srbije, je preminul dne 28. julija v neki beograjski bolnišnici po težki nesreči. Samo dva dni kasneje, t. j. 30. julija, javlja zopet iz Berlina agencija DNB, da je Schroeder umrl v letalski nesreči, ki se je pripetila

ob spuščanju na beograjskem letališču. Če je to tudi res, potem dokazuje ustrelitev "mnogih ljudi" na isti dan dovolj jasno, da je njegovo misteriozno smrt povzročila prejkone sabotaža na letališču — 28. julija!

NOVI NEMŠKI VOJAŠKI GUVERNER BEOGRADA

Uradna nemška agencija v Berlinu DNB je naznanila dne 30. julija, da je bil kot naslednik umrlega generala von Schroederja postavljen za guvernerja Srbije nemški letalski general Danklemann.

OBSEDNO STANJE po ostreno v Beogradu in okolici. Tako je odredil novi vojaški guverner Srbije gen. Danklemann takoj nato, kot je prevzel službo.

RACIONIRANJE GAZOLINA

Pri tovornih avtomobilih bo treba skrajšati porabo gazolina za trideset odstotkov. — Newyorški državni komisar je določil za osebne kare petnajst galon gazolina na teden.

Notranji tajnik Ickes, ki je obenem tudi olini koordinator, je izjavil, da mora biti po vzhodnih državah splošna omejitev porabe gazolina in da bodo morali tovorni trucki skrajšati porabo za 25 do 30 odstotkov.

Medtem je pa že newyorški državni komisar Carroll E. Mealey določil, da bodo oni, ki se poslužujejo kar samo za zabavo, deležni samo 15 galon

gazolina na teden. Komisar je rekel, da lahko uveljavi načrt že prihodnji mesec, če bo to Ickesu povšeči.

Po mnenju strokovnjakov je Mealeyev načrt popoln in ga bodo najbrž prevzeli tudi druge vzhodne države.

Mealey je bil te dni v Washingtonu, kjer se je posvetoval z uradniki kontrolnega urada.

S fronte dela in kapitala

V Kearney, N. J., so zastavljali delavci v ladjedelnicah. — Ladjedelnica ima za petostoto milijonov dolarjev naročil. — Težkoče pri Aluminum Company v Clevelandu.

V Jersey City, N. J., je izjavil Peter Flynn, podpredsednik locala 16 Industrial Union of Marine & Shipbuilding Workers, da bo zaštrajkalo 16 tisoč delavcev pri Federal Shipbuilding & Dry Dock Company v Kearney, N. J.

Ladjedelnica je doslej obratovala v treh šiftilih in sicer noč in dan. Izdeluje izključno le naročila za vojni in trgovinski departament, ki predstavljajo vrednost 493 milijonov dolarjev.

Flynn je rekel, da je izvršilni svet CIO unije odobril stavko. Unija in vodstvo ladjedelnice sta že pred štirinajstimi dnevi sestavila načrt za novo delavsko pogodbo ter načrt predložila delavcem, ki so ga pa z veliko večino glasov zavrnili.

Produkcija aluminija ogrožena

Pri Aluminum Company of America v Cleveland, Ohio, ki izdeluje aluminij in magnezij za obrambno industrijo, so se pojavile nove delavske težkoče, ki po zatrdilu uprave resno ogrožajo produkcijo.

CIO organizacija, ki je sodelovala v stavki zmagala, je razpostavila pikete, ki ne puste v tovarno nobenega delavca, ki ni plačal CIO unijskih prispevkov.

Piketi ustavljajo člane Ameriške delavske federacije in nemniške delavce ter zahtevajo od njih dva dolarja pristopnine in en dolar mesečnine. Prvi dan se je moralo vrniti izpred tovarne dvesto delavcev, med njimi tudi dvajset deklet, ki vrše v tovarni inspekcijsko službo.

Posredovalna oblast ureja spore

Vsled CIO stavke, ki je izbruhnila 26. junija, je zaprtih sedemnajst tovarn U. S. Gypsum Company.

Delavci Erwin Cotton Mills v Durham, N. C., so zapretili s stavko.

Pri Symington-Gould Corporation v Rochester, N. Y., ki izdeluje lafete za topove, je izbruhnila nova stavka.

Vsi ti slučajji so bili poverjeni obrambni posredovalni oblasti, ki bo skušala izposlovati delavcem boljše delovne pogoje.

Podaljšanje vojaške službe

Včeraj je senatna zbornica s 45 glasovi proti 30 ugodila priporočilu predsednika Roosevelta ter podaljšala vojaško službo od enega leta na dve leti in pol. Obenem je tudi senat določil, da dobijo vojaki, ki služijo nad eno leto, po \$10 več na mesec.

Senat je v potrjenje svojega sklepa navedel, da so interesi

Kolikor se je moglo izvedeti, bodo dobili lastniki privatnih kar posebne karte, ki bodo služile za nabavo gazolina. Brez take izkaznice ga ne bo mogel nihče dobiti.

Do 1. septembra bo vse pripravljeno, 15. septembra pa že lahko stopi odredba v veljavo. dežele v nevarnosti in da je

je ter jih pregovoriti, naj se vrnejo na delo.

Gypsum tovarne, v katerih je običajno zaposlenih tri tisoč mož, izdelujejo material za vojaške projekte. Erwin Cotton Mills v Durham, N. C., ima ogromna armada naročila.

Vozniki busov prete s stavko

Vozniki busov in drugi uslužbenci Pacific Greyhound Lines, spadajoči k Ameriški delavski federaciji, so zapretili s stavko. Vozniki zahtevajo pet centov od milje, dočim dobivajo sedaj po tri in pol centa. Neki zastopnik družbe je izjavil, da poteče pogodba z unijo šele 1. januarja.

Busi Pacific Greyhound Line vozijo po sedmih zapadnih državah.

Nezadovoljstvo med premogarji

Premogarji v državi Montani, ki pripadajo CIO organizaciji, pravijo, da bodo zaštrajkali, če premogovne družbe ne bodo sprejele pogojev, ki so bili določeni za appalaški premogovni kraj.

S konvencije United Automobile Workers

Na konvenciji CIO United Automobile Workers unije, je izjavil Walter P. Reuther, ki zastopa unijske člane, zaposlene pri General Motors, da morajo avtne tovarne uveljaviti načrt unije za preprečenje nezaposlenosti. Če tega ne bodo hoteli prostovoljno storiti, bo pač morala vlada diktirati odredbe.

Ako bo produkcija avtomobilov res skrajšana za petdeset odstotkov, bo samo pri General Motors izgubilo 95 tisoč delavcev delo. Če vpoštevamo še druge tovarne, bo na cesti od dvesto do tristo tisoč avtne delavce.

Unija predlaga, da bi se avtne produkcije polagoma krčila in da bi dobili v vojni industriji sproti delo vsi delavci, ki bi bili iz avtne tovarne odslovljeni.

Na ta način bi ne bil nihče prizadet, niti produkcija niti delavstvo. Naenkrat spraviti k delu nad dvestotisoč nezaposlenih, je pa nemogoča stvar.

MUSSOLINJEV SIN BRUNO UBIT

Mussolinjev sin Bruno je bil včeraj ubit, ko se je ponorečil njegov aeroplan blizu Pise v Italiji. Bruno je bil drugi sin laškega diktatorja Benita Musolinija in ko se je pripetila nesreča, je preiskoval nov aeroplan. Star je bil 23 let.

Bil je stotnik v laški armadi ter je služil pri zračni na Španskem in v Abesiniji.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Baker, President; J. Lapsha, Sec. — Place of business of the
corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$6.— Advertisement on Agreement.

Za celo leto volja list na Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za štiri leta \$12.—; za New York na celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inostranstvo na celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenkrat sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 8-1242

PRED ODLOČITVJO

Slehermi bo priznal, da je Hitlerjev napad na Rusijo temeljito spreminil vojni položaj, vsled česar zve vsak naprednjak, vsak nasprotnik Hitlerja in Mussolinija z večjim zaupanjem v bodočnost.

Vsi čutimo, da bo to obratna točka vojne in da bo diktaturam odzvonilo, ne sicer že danes ali jutri, pač pa v doglednem času. Vprašanje, če bo Hitler zmagal v kampanji proti Rusiji ali ne, je silno važno, nikakor pa ni odločilno. Odločilnega pomena je pa naslednje: dokler bo rdeča armada držala Hitlerjeve armade na vzhodu, Hitler ne more napasti Angleškega otočja. Nemci so izgubili v Rusiji toliko mož in toliko vojnega materiala, da jim pred prihodnjo pomladjo ni mogoče uvesti na zapadu nobene pomembnejše kampanje. Do takrat bo pa ameriška obrambna industrija omogočila Angliji in njenim zaveznikom nadvlado v zraku, na morju in na kopnem, kar bo pospešilo zmagano.

Vojaški strokovnjaki so mnenja, da bo prvi večji poraz za Hitlerja usoden. Tak poraz bi dokazal svet, predvsem pa Nemcem, da Hitler ni nepremagljiv. Tak poraz bi utrdil moralo narodov v podjarmljenih deželah ter bi povzročil odpor, ki bi kaj kmalu tako narasel, da bi bil Hitler obdan od sovražne Evrope. Njegovim podrepanikom in najetežem v zasadenih deželah bi ne bilo več mogoče zaustaviti protifašistične ga gibanja.

Ze zdaj je slišati zamolkel grom bližajočega se viharja. Na Norveškem je Hitlerjev namestnik Josef Terboven zapretel, da bo vsak slučaj nepokorščine kaznoval s smrtjo.

Nemška propaganda si na vse načine prizadeva prepričati "naše nordijske brate", da je bil Hitlerjev pohod proti Rusiji namenjen "obrambi evropske kulture".

— Hitler, — je povedal pred dobrimi štirinajstimi dnevi Terboven Norvežanom, — je sklenil velikodušno ugoditi splošni želji norveškega naroda ter osnovati posebno norveško legijo. Zdj namreč ni več izbire med Anglijo in Nemčijo, pač pa med evropsko kulturo in azijskim boljševizmom.

Iz Čehoslovaške, Avstrije, Holandske, Belgije, Srbije, Francije in celo iz poznih Danske prihajajo poročila o naraščajočih nemirih, o štrajkih, pasivnem odporu, sabotajah, držnih "V" demonstracijah in celo o velikih protestnih zbora- vanjih. Vse to je bilo še pred meseci smatrati za nekaj nemogočega. Celotna Nemčija se pojavlja znamenja vstaje. Lonec sicer še ne prekipeva, vreti je pa že začelo v njem.

Medtem je začel angleški narod zahtevati, naj angleška armada razvije svojo fronto na sovražnih tleh, to je na evropskem kontinentu. Tako podjetje bi bilo seveda silno riskirano, bilo bi pa znamenje za vstajo in odpor proti nacističnemu režimu.

V Washingtonu se izolacionisti tolažijo, da Nemci ne morejo na Ruskem nikamor naprej ter da je dobil Hitler v Stalinu svojega mojstra, vsled česar bi bila nadaljna pomoč Angliji odveč.

— Iz zanesljivega vira smo zvedeli, — je rekel senator Wheeler, — da je minila nevarnost napada na Anglijo. Spomnili se boste, da kaj takega nisem nikdar smatral za mogoče. Kakšno pravico naj zdaj trošimo milijone in bogatimo drugi narod!

V zvezi s tem je jako zanimiva razprava profesorja dr. Marlia, mednarodno znanega francoskega gospodarstvenika, ki živi že več let v Združenih državah. Dr. Marlio pravi, da imajo v tej vojni diktatorske države zato prednost pred demokracijami, ker so se začele prej oboroževati in prej producirati vojni material. Dedmokrati so bile prepričane, da je mogoče edino z dolgotrajno vojno doseči zmago, kar pa za današnje čase več ne velja.

Po mnenju dr. Marlia bo v teku prihodnjih dvanajstih mesecev dana Angliji in Ameriki priložnost nadkriti diktatorske dežele v produkciji orožja, kar je za zmago bistvenega pomena.

Hitlerja bo mogoče poraziti, toda izključno le z izdatno ameriško pomočjo.

Če bodo Združene države storile svojo dolžnost, bodo po preteku dveh let demokracije spet kontrolirale Evropo in svet.

Nehati sedaj, bi bilo več kot nes pametno. To bi bil zločin nad bodočnostjo človeškega plemena.

Indijski pesnik Rabindranat Tagore umrl

Največji indijski moderni pesnik Rabindranat Tagore, ki je leta 1913 dobil Nobelovo nagrado, je po dolgi bolezni umrl v Kalkuti, star 80 let.

Tagore je resno zbolel v oktobru, toda je okrevale nedavno pa je bil operiran na ledi- calh, kar je imelo za posledico smrt.

Tagore ni bil znan zapadne- mu svetu, dokler ni prejel Nobelove nagrade. Od tedaj naprej

Pittsburški kotichek

Piše: IVAN BUKOVINSKI.

Nova gomila. — Vrste naših starih naseljenec-pionirjev se vedno bolj krejijo in ne mine niti leto, da bi se ne bi nekateri za vedno poslovili od nas. Med temi je Joseph Lokar, ki je dne 26. julija po kratki bolezni mrl v Gospodu zaspal na svojem domu 4908 Hatfield St., Lawrenceville distrikt.

Rodil se je pred 73 leti v vasi Gornje Karteljevo, fara Mirna peč pri Novem mestu na Dolenjskem. V Ameriki, in sicer vedno v Pittsburghu, pa je bil od leta 1905. Zaposlen je bil nepretrgoma 33 let v jek- larni Happenstall Co., ter je bil že 5 let upokojen. Tu ostavlja tri hčere in 2 sinova, pa 5 vnuk- ov in 3 pravnike.

Bil je značaj v pravem pome- nu besede ter v polni meri izvr- šil svojo življenjsko nalogo kot ugleden kristjanski mož, oče in gospodar. Roke pa tudi ni držal križem, kadar se je šlo za splošni napredek slovenske na- sebine. Bil je soustanovnik društva sv. Jožefa št. 41. KSKJ in društva "Sokol" nekdanje Slav. Delavske Zveze v Come- mought, ki je zdaj pod imenom "Združeni Slovani" št. 110 S. N. P. J. Tudi je bil član društva sv. Stefana št. 266. Amer. Brats- ke Zveze.

Sorojakom je šel v potre- bi vedno na roko, če drugače ni mogel, pa vsaj z dobrim na- svetom. Kako je bil priljubljen pri domačinih, kakor tudi med tuji, so pokazale neštete mmožice, ki so prišle po zadnje slovo ob njegovem mrtvaškem od- vaju; cele gore cvetličnih ven- cev, ki so napolnili dve sobi, in ogromna udeležba na njego- vi zadnji poti na St. Mary's po- kopališče v Sharnsburg, Pa., kamor je bil položen k večne- mu počitku.

IMATE ŽE TA PRI- ROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu državljanu dnevnikov vestni potreben ta priročni ATLAS, ki ga polje- mo našim naročnikom po najnižji cenil. — Naročite ga že danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev

42 velikih strani;
32 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zveznih volilnih dr- žav;
45 svetovnih slik popolnoma o- značenih;
Zanimivi svetovni dogodki.

Najnovejši zemljevid kaže cel svet in tudi:

RAZDELITEV POLJSKE MRE

NEMČIJO IN RUSIJO

ITALJANSKO OSVOJITEV AL- BANIJE

PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVA- ŠKE K NEMČIJI

NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 35 centov

Pojlitate prvot v znamenih po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:

HAMMOND ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVJA

KUPON, ki ga dobite s atlasom in ko ga izpolnite in poljete k izdelatelju zemljevida. Vam daje pravico, da dobite dodatne zemlje- vide s novimi mejami vojaško- nih držav, kakor bodo preme- njene po sedanjih vojni.

Naročite Atlas pri:

"GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Bodi mu ohranjen blag spo- min, njegovim pa moje srčno so- žalje.

Zakaj — zato. — Nekaj roja- kov me je že vprašalo, zakaj se v svojih dopisih nikoli ne do- taknem naše razdeljene Jugo- slavije, nesrečne Slovenije in neodločnih žalostnih razmer. Well, nekaj radi tega ne, ker se načelno ne pečam s politiko, kajti niso vsi ljudje politikaši, dočim so oni politiki ljudje — več ali manj.

In drugič, ker so o tem pred- metu že premnogi pisali po vseh slovenskih tiskih, in ni po- trebno, da bi morali prav vsi, saj potem bi bil list preveč dol- gočasen in enoličen. Časnik je podoben slikli, ki je dosti bolj prijetna za oči, ako je razno- berna. nego pa samo črna in bela.

Sicer pa, katerega zanimajo razmere v naši stari domovini, naj pazno čita v tem listu to- zadevne članke izpod spretnega peresa Fr. Keržeta. Nobe- den kakor on ne piše tako po- ljubnih in stvarnih razprav o "očalnem, političnem, narod- nostnem in gospodarskem živ- ljenju našega naroda, tu in on- stran morja.

Seveda tudi njema uide sem pa tja kaka napačna (komu pa ne!) kot je na primer ne dolgo tega zapisal, da za zločine ene- ga človeka (Hitlerja) bo moral trpeti in drago plačati ves nem- ški narod. Temu pa ni tako, kajti zraven Hitlerja je naj- manj še pol ducata vplivnih na- zijskih voditeljev, ki bi nade- livali njegovo misljo v slučaj, da on odmanjka.

In drugo, ker nemški narod v celoti (peščica posameznikov ne pride v poštev) nikakor ni udeleženo jagnje, ki ga peljejo s silo v klavnico, pač pa stoji kot en mož za svojim vodjo Hitlerjem. Saj se ameriški Nemci ne izvenjajo njihove du- hovščine drže z njim, ako ne javno, pa vsaj na skrivaj. On je torej v službi nemškega na- roda, ne pa obratno, kot neka- teri domnevajo. Ako bi ne bilo tako, bi ga že davno spravili s peta, ker Nemci kot izobražen narod vendar niso toliko neum- ni, da bi se pustili tujnemu pri- tepencu s silo voditi.

Ampak Hitler dasiravno Av- strijec, je verno ogledalo duše in značaja celokupnega nem- škega naroda, dočim se to ne more trdit o Mussoliniju ali Stalinu z ozirom na laški, ozi- roma ruski narod.

On je v resnici svečenik, glasnik in nositelj ljudskih idej težen in ciljev, kot ni bil no- ben drugi pred njim — tudi Bismarck ne.

In filmska ideja nemškega na- roda je, da so oni neko poseb- no izvoljeno božje ljudstvo, kot na primer Izraelci v stari za- vezi. In njego težnje in njego- vi cilji so nadvlada čez druge narode, ako ne po celim svetu, pa vsaj v Evropi.

Prav je imel torej angleški ministrski predsed. Churchill, da prej ne bo govora o miru, dokler ne bo premagani ne Hit- ler, ampak nemški narod.

Nadalje ne pišem o jugoslo- vanskem vprašanju zato, ker ne verujem, da bi imelo naše prizadevanje v tej deželi tudi najmanjši vpliv na zopetne ustanovitve in preustrojitev Jugoslavije v slučaju, da zma- rajo London, Moskva ali Wa- shington. Vprašam vas samo, ali so koncu prve svetovne voj- ne leta 1919 gospodje pri ver- sailski mirovni konferenci, ki so določali meje in oblike no- vih držav, kaj vpoštevali želje, nasvete in resolucije nas ame- riških Jugoslovancev? Prav nič, še v malih nas niso imeli!

In prej ali slej bo konec tudi sedanje svetovne moritve, in spet se bo vrnila mirovna kon- ferenca in spet bodo modri dr-

LJUDSKA KUHARICA

Najnovejša zbirka
navodil za kuhinjo
in dom. Cena 50c.

Naročite pri:

KNJIGARNA
SLOVENIC
PUBLISHING
COMPANY

zavniki pri zeleni mizi gradili ozaroma obnavljali svobodne države osvobojenih narodov, ampak vse to se bo lepo in mir- no zgodilo — brez nas in preko nas.

"Kaj pa naj torej storimo, ali naj roke križem držimo in se po molčimo?" bo ta ali oni de- jal. Tega nisem rekel, le po- magajmo svojim trpečim bra- tom onkraj morja, kadar in ko- likor bo to mogoče in tudi si- gurno in dokler bo potrebno. Dajajmo ji pomaguma in jih bo- drimo v zaupanju in veri, da za Velikim petkom pride tudi Vstajenje.

Bodimo previdni pri vseh na- ših dejanjih z ozirom na staro domovino, in pred očmi imaj- mo skušnje nekdanje Slove- nske Lige in Republikanskega Združenja.

Delajmo v gotovih ozirih in do gotove meje za dobrobit na- še zaslužene materske deže- le, toda ne stavimo v naša de- janja prevelikih iluzij in opti- mizma, da ne bomo razočarani, kakor po prvi svetovni vojni. Zakaj politična, gospodarska nacijska osvoboditev Slove- nijs, ozir. Jugoslavije, se bo kot sem že dejal, izvršila brez na- šega vpliva.

Vaša knjiga. — Od česa do

česa čitam v slovenskih listih imena podpornih društev, pa tudi posameznikov, ki so se prednaročili na Zvonko Nova- kov Angl.-Slovenski in Slov. Angleški Slovar. Želeti bi bilo da bi ta hvalevredni vzgled posnemala vsa podporna dr- ſtva vseh slovenskih Jednot, pa tudi posamezniki, ki jim je mogoče, da bi čim prej izšla ta, za nas ameriške Slovence toliko potrebna knjiga, katero so starokrajski jezikovni pro- fesorji zelo laskavo ocenili.

Slovar bo štel preko 300 str- ni in bo bčno in trpežno platno vezan ter vreden z ozirom na njegovo vsebino, desetkratne tržne cene \$3.50.

Pozdravi!

ŽIVI VIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsen pojav v slovenski književnosti. kaj- ti v nji je v trinaestih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne. Knjiga je verito srčno našega življenja in trplje- nja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more uditli katerokoli naše zgodovinsko delo.

KNJIGARNA

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

Peter Zgaga

Resničen dogodek.

III.

Ne samo Cene, tudi njegova žena Mici je kovala vso tisto poč naravnost peklenske načr- te.

Kako naj se masčuje?

Da se mu ni zgodila nobena nesreča, ji je bilo jasno. V hla- če mu je vsila ime in naslov, da bi jo v takem slučaju lahko takoj obvestili, kajti če pobite- ga dečica ne poznajo, ga imajo par tednov na ledu, potem ga pa zagrebejo, žena naj se pa obriše za insurence.

Če bi se mu kaj zgodilo, bi bil že zdavnaj poliemam v hi- ši. Ona že ve, kaj je! Za kak- šne solde jo je ofrnail, pa je šel. Treba ji je torej le potrpež- livo čakati njegovega povrat- ka.

In kakor hitro bo odprli vrata, znova skočiti vanj, da mu bo za- stala beseda na jeziku in da bo pozabil vse izgovore.

Napravila je tudi načrte, ka- ko se bo masčevala. V stano- vanju ne bo smel več kaditi. To je ena. Tri dni zaporedoma mu bo napravila za večerjo kumare z mlekom, torej jed, da ga kar strese, če jo pogleda. Tri dni pa krompirjeve žgan- ce, ki jih njegov želodec tudi

VABLJENI NA "ŽEGNANJE" V VINELAND, CANADA.

Rojaki v Kanadi se spet pri- pravljajo na svoje vsakoletno "žegnanje" v Vinelandu (Beamsville) Ontario. Vršilo se bo v nedeljo 17. avgusta. Prireditev bo neodmerna. Do- podne sv. masa ob 9. in 11. po- podne ob 3. sove na procesija ljudsko petje, govori itd. Vmes med točkami programa in še po programu popoldne bo pa čas za zabavo, obed, okrepči- la, razgovore in podobno.

Sodeč po zanimanju, ki je o- stalo med ljudmi, še od prete- klega leta, ko se je taka prire- ditve prvič vršila, bo letos ude- ležba od strani rojakov v Ka- nadi kar velika.

Ker pa Vineland ni oddaljen od ameriške meje več ko kakih 35 milj, ob česti No. 8. iz Ni-agara Falls. vabimo tudi rojake iz Zdrž. drž. da letos pri- dete pogledat med nas. Že na- prej klikemo vsem: Dobrodošli!

Slovinci v Beamsville, Ont.

FOR DEFENSE

BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

S tem, da ku- pite obram- bne bonde in znamke, p o- magate ne sa- mo deželi, pač tudi sebi.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Slovinci v Beamsville, Ont.

Kratka Dnevna Zgodba

STRY:

Vest si je potolažil

Ne vem, ali je še živ. Bil je okrajni sodnik v majhnem mestu na deželi. Sodnik Arnost je bil prijatelj družbe in pa kozarčka dobrega vina. A čim starejši je bil, tem bolj zrela in iskrena je bila njegova ljubezen do vina, za kar pa ga je zmeraj bolj pekla vest, ki je bila občutljiva ko vest kakšnega otroka. Zlasti takrat mu ni dala vesti mira, kadar je imel poslednje krone svoje plače in jih prinesel krmeljcu.

Tako je bil Arnost nekega večera spet v krčmi. Popil je bil že dosti vina, a ga je še zmeraj žejalo po njem. V svoji denarnici je imel sicer še svetli petkronski srebrnik, a vprav tega srebrnika — to je bilo Arnostovo sveto načelo — se ni smel dati nikoli. Ta denar je hiral za kakšno posebno izdatko, če bi se kaj nepričakovano zgodilo in bi ne bil brez denarja, dokler bi ne dobil prvega plače. S težkim srcem je Arnost vstal in se odpravil domov.

Bodi da je bilo zaradi svežega zraka, ali je bila to nekakšna "obesanjaska" veselost, skratka, Arnost je začel prav proti svoji navadi na ves glas peti, ko je stopil na cesto. Pel je s svojim nizkim basom neko pesem iz svojih mladih let — tako da je nekdo hrupno odprl okno in ga narahlil:

"To je pa že taka brezobzirnost! To bo treba naznaniti!" Pri besedi "naznaniti" je bilo Arnostu, ko da bi ga bil kdo udaril in pri tej priliki se je iztrgnil. Njegova vest se je oglasila:

"Naznaniti, res je!" si je dejal. "Jaz, sodnik, vendar ne bi bil smel kaj takega storiti! Za svoj prestopki bi moral biti še enkrat več kaznovan."

Čim bliže je bil svojemu stanovanju, ki je bilo v istem poslopju kakor sodišče, tem bolj mu je bilo jasno, da se ne sme izogniti pravični kazni in tembolj si je bil svest, kako bo

izvedel svoj načrt, ki mu je nadenal sinil v glavo in katerega je, prišedeš domov, tudi takoj izvršil.

Sodnik Arnost je torej takoj sklical obravnave, na kateri je bil, obtožen ponočni razgrajanje Arnost zaradi kaljenja nočnega mira.

Tudi priča je bila tu in sicer pet Arnost, ki je na svoja lastna ušesa slišal, da je neki moški zavpil skozi okno, da je razgrajanje Arnost s svojim glasnim petjem povzročil javno pohujšanje, kar je bilo važno za to, ker se je mogla obtožnica juridično opirati le na to.

"Gospod sodnik," je odvrnil obtoženec Arnost, "res sem pel in priznam, da sem bil pri tem malo preveč židane volje. Prosim, da bi to vpoštevali."

"Priča Arnost," je sodnik Arnost nadaljeval razpravo. "Kaj boste pa izpovedali?"

"Jaz sem slišal, kako je neki moški, ki ga je obtoženec petje razgrajalo, zavpil na cesto: 'To je pa že taka brezobzirnost! To je motenje mira! To je treba naznaniti!'"

izpovedal, priča Arnost, kakor je najbolje vedel in znal.

"S čimer je dokazano, obtoženec Arnost, da ste se s svojim vedenjem pregrešili zoper postavbo o kaljenju nočnega mira," je dejal sodnik Arnost. "Zato ste obtoženi po paragrafu tem in tem, poglavje tretje, v denarno kazen petih kron. Ali sprejmete kazen?"

Obtoženi Arnost je glasno odvrnil: "Sprejemam!" Vzel je denarnico iz žepa in je položil svoj svetli petkronski srebrnik na sodnikovo mizo.

Zdaj je rekel sodnik Arnost priči Arnostu: "Vi pa, seveda zaslužite prično in sicer najmanj pet kron."

Nakar je priča Arnost vzel onih pet kron, ki mu jih je sodnik Arnost prisodil, in jih dal spet nazaj v denarnico, iz katere jih je bil pravkar vzel obsojeni Arnost.

"S tem je obravnava končana! Lahko noč gospoda!" je dejal sodnik Arnost. Nato je dal denarnico v žep, slekel si je sodniško haljo, ugasnil je luči v sodni dvorani in se je po bližnji napotil nazaj v krčmo, ki jo je bil pred piko pol ure zapustil. Njegovi prijatelji so bili že vsi veseli zbrani in so Arnostu osuplo sprejeli.

"Kaj si se odločil, da boš svoj znesek za nepričakovane izdatke zamenjal za vino?" so ga vprašali in mu pomežiknili.

"Nak!" je Arnost ogorčeno zavrnil takšno sumnjenico. "Kaj takega niti ne bi bil več zmogel storiti, ker sem imel pravkar nepričakovan izdatek. Tistih pet kron, ki vi nanje mislite, sploh nimam več!"

In ko so ga prijatelji vprašali, kaj je dejal, ker je dejal, že v roki oni petkronski srebrnik, je s skritostnim smehljajem nadaljeval:

"A medtem sem si kot priča na sodnji zaslužil denar. In ker je, kakor veste, pri nas navada, da si tako pridobljenega denarja ne smoš dati na stran, ampak si moraš zanj kaj dobrega privoščiti, tudi jaz nisem vedel nič boljšega storiti, ko da sem se vrnil nazaj k vam."

ZANIMIVI POJAVI MED ŽIVALMI

Naravni pojavi so eno najzanimivejših poglavij vsega nebanja na svetu. Zelo zanimiva je delitev dela ki jo lahko rečemo opazujemo pri vodnem orlu. Samec lovi ribe, dvigne se z njimi v zrak, kroži nad gnezdom in meče ribe vanj. V gnezdu čaka samica, ki raztrga ribe na drobne koščke in krmi z njimi mladiče. Človek bi mislil, da je to logično dobro premišljeno. V resnici pa ni tako. Zgodi se namreč, da lovec samice ustvari, samec mirno nadaljuje svoje delo, lovi ribe in meče v gnezdo. Posledica tega je, da mladiči pod kupom rib od lakote poginejo. Samec niti na misel ni prišlo, da bi prevzel delo svoje družice, da bi ribe raztrgal na koščke in z njimi krmlil mladiče.

Živali delajo vse po instinktu mehanično. Kakor stroj, čim ga poženejo, opravlja vedno isto delo, tako delajo tudi vse živali. Novemu položaju se ne znajo prilagoditi, zveza med posrednimi dogodki ali stvarmi jim ostane prikrita, njihovi možgani so premoš razviti, seveda pa natančno tudi v živalskem svetu na pojave, ko moramo govoriti o pametnih ali celo prebrisanih živalih. Poznamo tudi živali, ki svoje mirne pokopavajo in skrbje za umobolne člane svoje družine. Med take živali spadajo nekatere vrste mravelj, ki svoje mladiče pokopavajo izven mravišča. Mravlja, ki izgubi svojo živalsko pamet in postane slaboumna in za svojo okolico nevarna, ne sme ostati med zdravimi mravljami v mravišču, temveč mora na določen kraj, kjer je zastrašena.

SMRT ROJAKA V PRIM-ROSE, PA.

29. julija je umrl v Southview Vincent Perantti, podomare Perantnikov Vinca, star 71 let, naročnik "Glasa Naroda" čez 30 let. Zaprta žena in pet otrok, ki so vsi odrasli, ni bolan je bil dolgo. Njegov rojstni kraj je Gorenja vas nad Skofjo Loko.

SMRT ROJAKA V PRIM-ROSE, PA.

29. julija je umrl v Southview Vincent Perantti, podomare Perantnikov Vinca, star 71 let, naročnik "Glasa Naroda" čez 30 let. Zaprta žena in pet otrok, ki so vsi odrasli, ni bolan je bil dolgo. Njegov rojstni kraj je Gorenja vas nad Skofjo Loko.

SMRT ROJAKA V PRIM-ROSE, PA.

29. julija je umrl v Southview Vincent Perantti, podomare Perantnikov Vinca, star 71 let, naročnik "Glasa Naroda" čez 30 let. Zaprta žena in pet otrok, ki so vsi odrasli, ni bolan je bil dolgo. Njegov rojstni kraj je Gorenja vas nad Skofjo Loko.

Iz slovenskih naselbin

JOŽE ZELENČ SE JE ZOPET OGLASIL

Nadaljevanje

Četudi smo imeli poprej o Jugoslaviji poleg lepih tudi nekaj neprijetnih pojmov, so-čustvujemo v tej bridki uri, ki menda je vse huja od onih ob turskih vpadih v naše kraje za vse one v domovini in druge, ki tripe pod krvoločnostjo vpadnikov. Na zemljišvih in časopisih že Jugoslavija ni več omenjena. Označena je le Hrvatska, o kateri prav te dni pišejo, da to najmanj sitnosti, ako se jo kar k Italiji inkorporira. Na Sibiriji so padli sosedni narodi kakor volkovi, da jo raztrgajo vsak en kos zase. Za Slovenijo zopet mislo več na jasno, kako je, ali so Nemci vso zasedli, ali so Italijani še vedno v Ljubljani.

Jaz si kar predstavljati ne morem, da ne bi mogli več reči: To so naši lepi kraji, naše poljsne gore, naše bistrice in vode. Za vse to je že nam tu-ko hudo, kako more biti šele ljudem, ki so primorani v onih razmerah živeti!

Dosti se je pisalo o ustanovitvi pomožne akcije v pomoč tamšnjemu trpečemu ljudstvu. Sprva je bilo slišati ugovarjanje s pripombo, da Slovencev je tukaj mnogo, ki bodo nedvomno spravili skupaj lepo vsoto v ta namen. Vprašanje pa je bilo, koliko bi naši ljudje v domovini od tega dobili. Sedaj, ko je v ta namen sešla za Slovence, posebej se sliši, o tem vsestransko odobravanje.

Prav ta teden sem čital članek Janko Rogeljina "Kri ni voda", kateri je tako ganljiv in v srec segajo, da bi moral tudi kamen na cesti omehčati, ko opiše obupno stanje našega ljudstva v domovini, zato bom deli radevolje vsak po svojih močeh. Biti bi moral res pravi zaključek, ki bi odklonil vsaj mali prispevek v ta človekoljubni namen. Saj vsak vidi, kako pretresljiva so poročila, katera dosepejo iz naših zasedenih krajev.

Pred okupacijo smo bili v stalni pismeni zvezi z svojimi v domovini od takrat pa ne do- bimo nobenega poročila. Zato je razumljivo, kako veseli smo bili ob novici, da je prešla v Waukeganu rojakinja od svoje matere pismo, v katerem omenja tudi, da je opravil moje ženo brat, France Kunstelj na velikonočni ponedeljek v farni cerkvi novo mašo, kot nameravajo. Piše, koliko strahu so Valiki teden prestali, ter da se fantje počasi vračajo domov, da pa vseh, ki so odšli, najbrže ne bode. Čitali smo, da je borovniški most porušen, ki je bil ponos Borovnice. Gotovo tudi Štampetovemu mostu v Reskovicu niso prizanesli. Radoveden sem, kaka usoda je za- deala Čankarjev spomenik na trgu Vrhunke, za katerega so tudi ameriški Slovenci precej prispevali.

Veseli smo bili pisanja Franke Birtiča iz Clevelanda in rodbine Frank Zajca iz Brooklyna, da so se vsi srečno vrtni nazaj sem v Ameriko. Kdo neki se sedaj izprehaja po lepem vrtu in v hladni kleti med velikanskimi sodi domače slivovice in brinjeve v Zajčevi vili v Šiški?

Kar prepogosto opazujem poročila o smrti poznanih mi rojakov. Pred meseci je odšel Zvonko Jakše v Pittsburgh, Pa. Kdo v New Yorku ni poznal telega Zvonketa pred 35 leti! Jaz imam še sedaj sliko njegovega tamnobarvnega kluba Lirije. Na isti je Jakše z gosto črno brado, potem tamnobarvni Tone Bucar, Kolbezen Lojze, Rudi Remis in jaz. Kje so tišči prijatelji John Pirnat v Norwalk, Conn. Tako gredo eden za drugim. Hranim tudi sliko z izle-

tu piveškega društva "Slovan." Na njegovem prostornem vrtu pojejo pevski, Hude pa dirigira. Njegovi rodbini tudi moje so-žarje.

Pred par tedni je zahtevala mala telesna poškodba, da sem se moral podati k zdravniku v Waukegan. Po preiskavi je ugotovila, da moram priti radi male operacije za nekaj dni v bolnišnico Dogovoriva se, da pridem čez dva dni. Domov gredo se ustavim pri Nacetu, kjer dobim pri bari vedno kaj rojakov iz vrhniške okolice.

"Halo, Jože!" me pozdravi par znancev. "Kako je! Le poredkoma te vidim med nami."

"Bolj slabo je," jim pravim. "Pojutrnjem moram v bolnišnico in to prvokrat po svetovni vojni."

"Saj sedaj nismo več pri voj- jakih," mi pravi rojak iz Zaprane. "Takrat je že bilo do- bro, večina malo posvindlati." "Kaj pa ti prav za prav je?" me nezaupljivo vpraša.

"Saj mi ne boste verjeli, če vam povem, da se mi — voda vstavlja." — "O, to pa radi verjamemo," pravijo. "Saj smo videli, da imate pri Hostniku pipe, ki jih vodo se dve pipe za pivu." Tudi meni bi se v ta- kem slučaju ustavljala, posebej v tej vročini, pripomni drugi. — "Well, če ni to, bo pa kaj drugega. Zdravnik je re- kel, da bodo rezali. Pa pridite gledat, kako bo tekla kri — da bo gnala mlinske kamne tri."

Ob prihodu v bolnišnico vse opišejo. Kdo, kaj, odkod, šte- vilko telefona, koga naj se v njem slučajno pokliče. V so- bi je na drugi postaji ležal 81 letni starček, katerega je prejš- nji dan strikarka podrla. Druž- ba že ne bo prav prijetna, sem si mislil. Dobil sem bolnišni- sko perilo, mlada streljica pa me je lepo omila in pripravila kot za k birmi. Čakal sem od 9. zjutraj pa do 2. popoldne, ko pride zdravnik ter se oprsti, da je med tem pripravil tri fantke in eno punčko na ta svet. "That's O. K.," mi izja- vim; "babies first!" saj bo dr- žava rahila mladih in čvrstih fantov.

Nalože me na nekako mizo in peljejo v operacijsko sobo. Ura- nad vrati je kazala 10 minut čez 2. V sobi me je streljica pritrčila s širokim jermenom čez prsa in čez noge, druga pa že natakne čez nos in usta malo maske ter odpre ventilček in že vdiham neprijeten okus etra. Čez en čas jej pomignem, da me še nimajo, pa odpre ventil, da sem kar elisal curljati neprijet- no tekočino. Prsa se začne dvigati pri vsakem dihu za pa- lee višje in hitreje. Z glavo stre- sem v znamenje, da je prehu- do in potem se enkrat, da naj odje- nja. Takrat se je pa v glavi zavrtelo enkrat na desno in dvakrat na levo, pa smo bili tam — kot je rekel podezel- ski kmetič v Ljubljani policijs- kemu stražniku, ko mu je sled- nji pred postjo na dolgo raz- kladal, kako pride najhitreje do javnega stranišča v Tivoli.

Ko pridete v parku do železni- škega prelaza, je na desni ma- la hišica, pa ste tam. Sem že tam gospod, sem že tam mu pravi mojak, si obriše pot s čer- la, ter odide rahlih in previd- nih korakov od moza postave.

Zdravnikov nož je opravil, ne da bi jaz vedel, kaj se godi. Rayno ko me pri peljejo strel- nice v mojo sobo, sem se prebu- dil, še predno so me preložili na posteljo. "Lej ga, je že pri- šel k sebi!" pravi ena. Ura pa je kazala 10 minut čez 3. Po- tem pa so se začeli občutki in klicanje Urha, kot na prvi mor- ski vojni v Ameriko.

Nove knjige slovenskih pisateljev

L. Mrzel: BOG V TRBOVLJAH

Zbirka pripovedk iz našega največjega premogovnega okrožja — Trbovelj. Knji- ga obsega 120 strani, je trdo vezana ter vsebuje 20 originalnih lesorezov Maksi- ma Sedeja.

Cena — \$2.—

ČRNA VOJNA (Spisal D. Ravljen)

Originalno delo enega mlajših slovenskih pisateljev, ki snov svetovne vojne vpo- vsem novi obliki spretno obdeluje. — Trdo vezano, 120 strani.

Cena — 75c

Naročite pri:

KNJICARNI "GLAS NARODA"

216 W. 18th Street

New York City

Strožnice so se trudile z vsa- kovrstnimi vročimi obkladki o- lajšati bolečine. Vročina one dni je bila neznosna, zraven so pa še mojemu staremu bolnemu tovarišu, kateri je vidno pesal, vsi ventili odpovedali ter sem bil kar vesel, da sem po 6 dneh bolnišnico lahko zapustil. Par dni nato pa sem čital, da je moj stari bolni tovariš umrl.

Ker je še vedno čas počitnic, projdemo koncem tega meseca tudi mi malo proti vzhodu. Čas enega tedna nam ne bo dopu- ščal dalje kot do Clevelanda. Nameravamo se ustaviti za par dni v Detroitu, da vidimo kako se imajo Vrhničanje, bratje Ga- ber, Vihtelič in Štular. Par dni v Clevelandu, en večer v Gi- rard ter tudi v Barberton, bi rad obiskal naše znance, če bo čas dopuščal.

Torej na svidenje, če pojde vse po sreči.

Zelim enkrat videti tudi naš zapad in sončno Californijo ter kraje severne Minnesote, ka- dar bo kaj več prostega časa.

Pozdrav prijateljem in znan- cem!

Jos. Zelenc.

UPRAVIČENA JEZA

Posiljam Vam \$3.00 za na- ročnino in 10 centov za Praji- ko.

Ubogi naši otroci in vnuki, ki se jim slabo godi v naši ro- dni zemlji. Slabo se godi našim ljudem, ki so pod vladno Hitler- ja in Mussolinija. Oba sta An- tikrista. Toda ne daj Bog, da bi tako ostalo še kaj dolgo.

Ako je še božja pravica, te- daj bosta Hitler in Mussolini dobila svoje plačilo. Kako tež- ko prideluje naš revni narod svoj živež, pa ga pobere Ne- mec.

Zelim Vam mnogo novih na- ročnikov ter Vas vse skupaj pozdravljam.

Steve Prelog.

Carrollville, Wis.

HUDI ČASI ZA SLOVANE.

Ker mi potee naročnina na "Glas Naroda", vam prilagam \$3.00 za nadatnega pol leta. Rad bi kaj več pisal, pa mi ne gre pero prav dobro od rok. Zastavljam to vojno, oziroma preberem vsako novico, če je prav še tako majhna iz starega kraja. Ubogi narod, kako ga muči Nemec! Kot izgleda, naj- rajši bi ga v enem letu kakor tudi druge slovanske narode čisto uničil, pa se šteje potem kot vodilni narod nemški, ki je pa hušji, kot so bili svoje- časno Turki. Toda upajmo, da bo prej njega konec kot Slova- nev. Ako ga ne bo čisto kon- nec, pa bo izgubil ugled pri vseh narodih, ki jih ima zdaj podjarmljene.

H koncu pa se srčen pozdrav. Math Zobec, Port Hope, Ont., Can.

SMRT KOSI.

Na Universal, Pa., je dne 30. julija umrl rojak Jakob Yelov- čan, star nekaj nad 50 let. Ro- jen je bil v Žetini pod Blega- sem. Spadal je pod faro Po- ljane nad Skofjo Loko. Bolan je bil nekaj mesecev in tako ga je nazadnje rešila smrt trplje- nja.

Zapušča zalujočo soprogo in dve hčeri in enega sina in eno sestro. Mogoče ima še kaj več sorodnikov tukaj v Ameriki, pa mi ni znano. Bil je tudi dolgo- letni naročnik "Glasa Naroda". Upam, da bo njegova soproga še nadalje obdržala list "Glasa Naroda" pri hiši.

Spadal je tudi k družstvu na Universal SNPI. Naj počiva v miru! Njegovi družina pa naše iskreno sožalje.

Frank Schiffrar,

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Veliki Atlas sveta

Vojnujoči se narodi v Egiptu vsotvarjajo zgodovino. Svetov- nih vestj pa ne morete razum- no zasledovati brez velikega in zanesljivega zemljevida, kot je naprimer Hammond's New Era Atlas of the World. "Bes," boste rekli, "toda po končani vojni zemljevidi, ki so sedaj izdani, ne bodo več dobri." To- da vse drugo je res, kot ta tr- ditev, ako vpoštevamo ta atlas. In tukaj pride poglavitna stvar. Z atlasom boste prejeli izkaznico, s katero boste proti plačilu 25 centov dobili dodat- ne zemljevide, ki kažejo pre- menjene meje vseh držav, ki

bodo prizadete vsled mirovne pogodbe, in jih boste prejeli te- kom 60 dni po zaključku vojne in ko bodo podpisane mirovne pogodbe. (Listek, ki je treba izpolniti in poslati naravnost na zalagatelja, je v vsakem at- lasu.) Ti dodatni zemljevidi vam bodo do zadnje natančno- sti izpolnili vaš svetovni ze- mljevid, ki bo natančno kazal Evropo pred vojno in po vojni v celi knjigi. Ta atlas velja sa- mo \$2.75 za Združene države in \$3.— za Kanado. Ta veliki atlas dobite pri KNJI- GARNI "GLAS NARODA", 216 West 18th St., New York.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da dam prihrate nepotrebnega dela in stroškov, Ves prosimo, da skusate naroči- no pravčasno poravnati. Posiljite naročnino naravnost: nam ali jo pa plačate našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana s debelimi črkami, ker so upravi- čeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je naš rojak rojakov nas- eljih. Zastopnik bo vam široko potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Laushin

COLOMADO:

Pueblo, Peter Cullig.

Waukegan, M. J. Marak

INDIANA:

Indianapolis: Frank Zupančič

ILLINOIS:

Chicago, J. Bejla

Cicero, J. Fabian (Chicago, Osece in Illinois)

Joliet, Jennie Bambich

La Salle, J. Spellich

Mascoutah, Frank Augustin

North Chicago in Waukegan, Math

Warick

MARYLAND:

Kittimiller, Fr. Vodozivec

MICHIGAN:

Detroit, L. Plankar

MINNESOTA:

Chisholm, J. Lukanič

Elly, Jos. J. Pustel

Elyria, Louis Gouda

Gilbert, Louis Yessal

Hibbing, John Payle

MONTANA:

Roundup, M. M. Panjan

Washoe, L. Champa

NEBRASKA:

Omaha, P. Broderick

NEW YORK:

Brooklyn, Anthony Svet

Gowanda, Karl Strudela

Little Falls, Frank Male

Worcester, Peter Bodo

OHIO:

Barberton, Frank Troha

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Mar-

linger, Jacob Reanik, Job. Stupnik

Girard, Anton Nagode

Lorain, Louis Balant, John Kuntz

Youngstown, Anton Kikla

OHIO:

Orion City, J. Kohler

PENNSYLVANIA:

Berwyn, John Jevtnar

Conemaugh, J. Brzozove

Coverdale in okolici, Mrs. Ivana

Rupnik

Export, Louis Zeman

Farrell, Jerry Okun

Forest City, Math Kamin

Fr. Blodnikar

Greensburg, Frank Novak

Home City, Fr. Ferencak

Imperial, Vance Paleich

Johnstown, John Polman

Kray, Ant. Tancal

Luzerne, Frank Balloch

Midway, Louis Zup

Pittsburgh in okolici, Philip Progar

Steelton, A. Hren

GOSPOD iz KONOPIŠTA

Napisal: I. WINDER.

61

"Mislim, da ne, cesarska visokost," je odgovorila in se nagnila po ustih, ker ji je bil spet nšel odgovor "cesarska visokost." "Saj ne bom več rekla 'cesarska visokost,'" je dodala in ga komotno pogledala. "a kako naj vas drugače imenujem, res ne vem."

Na jeziku mu je bilo, da bi rekel: "Moji najbližji mi pravijo Franci!" Pa ni rekel. Ni se še upal reči. Mestni park se je iztekal v črtno križišče, kjer je stalo nekaj izvoščkov.

"Če vam je prav, grofica," je predložil, "sediva v takšen voz in se popeljiva na okrog."

Prišla je. Stojala sta v zaprt voz. Kočijaž jima je pogrnul rdečo odejo čez kolena in vprašal, kam naj pelje.

"Kamor h-čete - ven iz mesta."

Peljala sta se, sama ne vedoč, kam.

"Ali vas ne zebe?" je vprašala grofica in porinila rdečo odejo nekoliko na levo, tako da je imela kolena dobro pokrita.

"Niharte, tako vesel sem da tičiva pod eno odejo," je odgovoril, "saj je dovelj široka za oba."

Odrinil je odejo, jo porinil grofici čez kolena in vzdrlil od srede pri tem dotik.

"Ali niste bili nejevoljni ko ste dobili moje pismo?" je vprašala ona. "Pisala sem, da bi na vso moč strogo pazila, ko bi imela možnost gledati na to, ali živite pametno. To je bilo prav za prav dušno, kaj ne?"

"To je bilo zelo ljubezljivo," je odgovoril. "Vse, kar ste mi pisali, je bilo zelo ljubezljivo. In vse, kar ste mi rekli, na namestništvo, je bilo zelo ljubezljivo. In to, da sedim zdej tu - z vama - v tem starem, strašanskem vozu, ki naju pelje Bog si vedi kam - saj ne veste, kako sem srečen. Pa nikar ne bodite hudi, ker vam povem tako brez ovinkov."

"Nisem huda," je dejala.

"Če niste hudi, grofica, dajte, prosim vas, vsaj eno roko z mufa," je poprosil.

Smehljuje se je, položila eno roko na krilo.

Franc Ferdinand ji je slekel rokavico z mrzle roke jo vzel med svoji dve.

"Tako mrzla je, tako mrzla, uboga ročica," je rekel in pritisnil usta na belosirje, rdeče nadahnjene prste. "Ti ljubici prstici! Takoj jih pogrejem."

Držal je njeno roko objeto in dejal: "Tako srečen sem, grofica se ni ganila."

"Saj re vem," je pomislil. "saj vobče ne vem, ali sem ji simpatična. Morda jo prišča samo zato, ker sem nadvojvoda, morda misli da sem zoprn človek, in da bi bilo lepše, sedeti v kočiji s kom drugim, ne pa z zoprnim nadvojvodo, ki mu je težko odbiti skromno željo."

Pogledal jo je in videl, da so bile njene oči vesele in srečne.

"Ne nisem ji zoprn," je blaženo pomislil, "morda me ima celo naje rada." Nežno jo je pobožal po roki in rekel še enkrat.

"Tako srečen sem!"

Spet je nalice pomohala, nato pa je rekla, tako tiho, da je bilo komaj slišati.

"Jaz tudi."

"Tako srečni, kakor sem jaz, ne morete biti," je dejal, jo objel okoli vratu in jo potisnil na usta. Voz je tako močno odskakoval, da je trajal dotik ustnih samo trenutek, nato je vrgel Franc Ferdinand nazaj na njegov sedež.

"Pa koreta," se je v zadregi zasmeyal. "Se morskoro bolezen bi človek dobil." Potem ga je izpreletela misel: "Poljubil sem jo. Poljubil sem jo. To sicer še ni bil pravi poljub a poljubil sem jo vendarle."

"Nobena ženska še nisem ljubila; vi ste prva," je rekel.

"Jaz sem pa nekoč ljubila moža," je rekla in se nasmejala.

"Kdo je bil ta?" je vprašal.

"Moj najljubši petja buvi tenor, ki je poučeval nas dekleta. A bilo mu je gotovo več kot šestdeset let, snežnobe le lasje in imel in zelo mnogo gub, morda mu je bilo že več kot sedemdeset. Ti snežnobe lasje so mi bili takrat tako všeč. In glas četda tudi. Vse smo bile zaljubljene v njegov glas in v njegove dolge bele lase, jaz in moje sestre. A dišal ni lepo, miseln, da je pil časih žganje, moja najstarejša sestra ga je nekoč poljubila, ta mi je povedala."

"V lep stral ste me pripravili," se je nasmejal. "Mislim sem že, da ste res koga drugega..."

"Ali bi vas bilo tako hudo užalilo?"

Priklinal je in zaječal: "Vi tega morda ne razumete. Ko sem va pa vse življenje čakal..."

"Mene? Sej niti niste vedeli, da živim."

"Vas, vas, prve, ki jo ljubim."

Tedaj je vnela še drugo roko iz mufa in ga oberoč pobožala po rokah.

"O, Bog, zebe vas, tresete se, nikar se ne prehladite," je tiho dejala. "v tem vozu ne smeva dolgo ostati, utegnili bi se prehladiti, in triva ti bila jaz. A jaz vas hočem vendar ocdaviti."

Obil jo je in strastno pritisnil usta na njene ustnice. Ta poljub je čutil z vsem telesom. Njen obraz je bil imahomna ves vroč, ustnice so ji zorele.

"Moj Bog, neha se nama, cesarska visokost," je zasepetal. Poljubil jo je na vrat in poprosil.

"Prosim, imenuj me Franci. Nikoli več mi ne reci cesarska visokost. In kako smem imenovati jaz tebe?"

"Zofija mi je ime. A lepše je Zof."

"Lubim te, Zof."

"Tedi jaz sem srečna, Franci."

"Kako lepo je slišati ko praviš: Franci. Zdaj mi je moje ime všeč. Po tebi je postalo lepo."

Vrnil se morava. Tako lepo je bilo. A bojim se, v tem vozu je tako mrzlo."

Pogledal je skozi okence in izkušal je spoznati, kje sta. Ne razločno je videl polja in tovarniške dimnike. Peljala sta se po deželni cesti, kakor da bi jo z vrvice potegnili. Pokljal je vozačka, ki je zlezla s Kozla in v curlijačem dežju odprl vrata.

(Nadaljevanje prihodnj.)

Med staro in novo Rusijo

Rusija je bila vedno velika uganka za zahodni svet. Danes bi lahko kdo porekel, da za tako uganko ni več razloga, ker Sovjetsko zvezo vodi samo en mož, t. j. Stalin, ki ga morajo vsi Rusi priznavati za edinega ki ima vse v svojih rokah. Toda okoli njega se je zbrala prava komunistična aristokracija, ki sicer slepo priznava vse diktatorjeve sklepe, vendar pa samo na svoj način uvaja nov način dela, to je utira pot po novemu zakonu. Ta aristokracija bi lahko nekoliko primerjala z bivšimi bojarji v bivši carski Rusiji, dasi so vsi ti novi voditelji izredno zagrizeni komunisti, in bi kot taki lahko bili proti preživeli obliki življenja. Toda vse to je zelo enostavno za prebivalce Rusije in ti morajo danes ugotavljati, da vse polno stvari, ki so za zapadnjake prave nedosegljivosti. Tako so se Rusi naslonili na preteklost in danes črpajo iz nje vse, kar se jim zdi potrebno. V Moskvi in v Leningradu predvajajo filme, ki so v skladu z novimi potezami sovjetske taktike. Tako vitijo filme o Petru Velikem, ki je dobil v sovjetski propagandi vzdevek "proletarski car." Prav tako predvajajo filme o bivših carskih maršalih Suvarovu in Kutuzovu ter o evrovih bivše buržoazne literature o Puškinu in Tolstoju.

Na druge pojave dnevnega življenja so se ljudje lažje navadili, ker jih vsak dan od blizu opazujejo. Tako so častniki člani "višjega" plemstva, stahanovci pa spada med nižje plemiče. Ti člani novega plemstva se že skušajo med seboj, kdo bo najlažje in najprimerneje uvedel nov način življenja. Višji "plemčiči" to je častniki, uradniki zunanega ministrstva in visoki strankini funkcionarji imajo velika, razsežna stanovanja v sredini mesta in palače, nižji člani novega plemstva pa se morajo zadovoljiti tudi z vilami v predmestjih. Navadni boljševiki hodijo še naprej v ponosenih in obrabljenih oblekah okoli po mestih, višji člani boljševiške družbe pa se skušajo oblačiti čim bolj na način zapadne Evrope.

V vojski imajo stare čine. Najlažje so uvedli maršalski čin, pozneje pa so rdečo vojsko razdelili na vse čine, ki so običajni v vseh ostalih vojskah. Priznati pa je treba, da so se novi boljševiški odličniki lepo uveljavili v nove položaje. Rusi so vedno znali zakrivati svoj izvor in so se čini in položaji tako hitro navadili na nove oblike življenja, da jim nikdo ne bi mogel več pripisati čisto navadnega nizkega izvora.

Velike izpremembe so se izvršile tudi v šolstvu. Uveden je zopet plačan način pouka, brezplačen pouk, ki je bil vsem proletarcem odprt, je odpravljen. V šolah zopet poučujejo klasične stare jezike in jezike zapadnih evropskih narodov.

Največje izpremembe pa so nastale v diplomaciji. Ves star diplomatski zbor je moral izginiti in v vrhovni sovjetski državni tožilec Višinski, ki je moral voditi razprave proti največ diplomatom, je sedaj glavni pomočnik zunanega ministra in torej vodenja vse sovjetske diplomacije. Za sodobni režim velja torej v Rusiji danes prav isto, kar je veljalo za bivši carski režim, ko je car vzkliknil: "V Rusiji ni nikdo velik razen tisti, s katerim jaz govorim in dokler jaz z njim govorim."

NEMŠKA POLJEDELJSKA TEHNIKA IN JUGOSLAVIJA.

Nemčija je po nekaj desetletjih skrbnega dela na izpolnitvi svoje industrije poljedelskih strojev, na skrbi okoli mehanizacije nemških gospodarstev, dosegla precejšen napredek na področju povečanja produktivnosti zemljišč in poljedelskih pridelkov. Mehanizacija poljedelstva se je razvijala zadnjih deset let na svojstven način medtem ko so se prej gradili čim večji stroji za obdelavo zemlje, je danes težnja, da se zadovoljuje tehnične potrebe malih in srednjih nemških gospodarstev. Posledica tega razvoja so novi stroji lahke konstrukcije in traktorji z zrakom napojenimi gumijskimi kolesi. S tem, da so začeli graditi male in lahke stroje, ki so do tedaj predstavljali izključno domeno veleposestev, so dali možnost večje in smotrne obdelave tudi malih in srednjih gospodarstev.

Na kak način bi se dala bogata nemška izkušnja izkoristiti pri uveljavljanju poljedeljske tehnike v Jugoslaviji? Poljedelstvo Jugoslavije nosi izrazite, ki razpolagajo z obilico poto značaj malih kmečkih posejedelskih delavnih sil, katerih dohodek pa je zaradi male površine in preproste obdelave in preprostega dela prav neznačen. Vse to bi se dalo odpraviti z razširjenjem obdelane zemlje, reguliranjem voda in vzgojo hruške, s povečanjem pridelka tako, da bi bil kmet bolj izobražen in oskrbljen z dobrimi in prikladnimi orodjem. Zboljšalo bi se tudi stanje z uvajanjem boljših transportnih sredstev, ki bi ustvarila boljšo zvezo s tržiščem in denarnim prometom ter uvajanjem vseh poljedelskih kultur, ki dovoljujejo povečanje denarnih dohodkov od površinske intencije.

Jugoslaviji je treba predvsem naprav za dovoljno vodo, naprav za umetni dež in podobno, da je priprave za mešjoracije, na primer drenazne pluge. Poleg tega je treba tudi uporabljati take priprave za oranje, ki bi rešile današnjo odvisnost od živinske vprege. Zlasti bi bila ta priprava v hribovitih krajih in na slabih cestah. Mali dvotaktni bencinski motor bi imel tukaj prednost pred težkim in dragim Dieslovim motorjem. Gotovo je, da se bo traktor v Jugoslaviji uporabljal kot zadržni s troji in sicer kot transportni motor oziroma kot nepremakljiv pogonski motor. Zlasti je to potrebno, da se na licu mesta takoj predehla pokvarljivo blago, kot je to sadje, jagode in mesnato blago.

Tako bi se s prevzemom nemških poljedeljsko-tehničnih izkušenj začrtal za Jugoslavijo dolgotrajen, toda uspešen vzpon napredka njenega poljedelstva, ki bo z boljšim kultiviranjem zemljišč privedlo do plemenitih pridelkov smotrne obdelovanja.

Pomembnost Nemčije kot dobavitelje jugovzhodnih dežel se vidi iz sledečih pregledov:

Leta 1938 je že Nemčija dobavila Rumuniji traktorjev za 42.664.000 lejev. Grčiji je 1933 dobavila 9.7 odst. vsega trvoza poljedelskih strojev iz Nemčije, a leta 1938 že 57 odst. po količini in 60 odst. po vrednosti. V jugoslovanskem uvozu traktorjev prednjači Nemčija z 58 odst. po vrednosti z 6 odst. Razvoj tržišča na jugovzhodu dokazuje tudi napredek poljedelstva v jugovzhodni Evropi, kar je posledica trgovskih pogodb z Nemčijo. Od celokupne nemške proizvodnje, zlasti strojev za vejanje, je leta 1938 po količini 34 odst. po vrednosti pa 43 odst. v jugovzhodne države.

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd. imamo v zalogi dosti nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezavi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:

KVIŠKU SRCE 2 1/2 x 3 1/2 inčev - 224 strani vezava umetno 25c

KVIŠKU SRCE - (št. 355) 2 1/2 x 3 1/2 inčev - 224 strani v bele celolisu 50c

KVIŠKU SRCE - (št. 408) 2 1/2 x 3 1/2 inčev - 224 strani Cena 75 centov

RAJSKI GLASOVI - (št. 408) 2 1/2 x 4 1/2 inčev - 256 strani vseval Sv. Križev Pot Cena \$1.50

RAJSKI GLASOVI - (št. 416) 2 1/2 x 4 1/2 inčev - 256 strani vseval Sv. Križev Pot Cena \$1.50

SKRBI ZA DUŠO 8 x 4 1/2 inčev - 512 strani Cena \$1.75

NEBESA NAŠ DOM - (št. 415) 2 1/2 x 4 1/2 inčev - 384 inčev Cena 75c

SVETO PISMO \$3.-

(Ker se nam je posrečilo dobiti te molitvenike po zelo nizki ceni, jih tudi moremo prodajati po gori označeni ceni. Zaloga pa ni opešno velika, zato jih naročite čimprej, da vam bomo mogli s njimi posrediti.)

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

Key of Heaven fino vezano ..... 35c v usnje vezano 75c

CATHOLIC POCKET MANUAL v fino usnje vezano 1.-

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

IZLET SZZ.

Odsek Slov. Zenske Zveze št. 84 v New Yorku, priredi v nedeljo 24. avgusta izlet z busom k rojaku Franku Koprivniku v Wemona Lodge, N. Y.

Vsak Slovenec in vsaka Slovenka je vabljeni, da se vdeleži tega izleta. Kdor bi se za to odločil, naj se priklasi pri Franku Arnežu, 6691 Forest Avenue, Ridgewood, L. I. Naznaniti se je treba do 17. avgusta.

Predsednica dr. št. 84. SZZ.

POPRAVEK.

K večeršnjemu poročilu pod naslovom "Srečna slovenska družina" naj pripomnimo, da je avba, ki jo je nosila Mrs. Helen Rupnik ob priški otvoritve Jugoslovanskega paviljona na Svetovni razstavi v New Yorku, last Mrs. Ivanke Zakrajšek, obleko pa je naredila sama Mrs. Rupnik, kateri je pri tem pomagala tudi njena mati Mrs. Helena Giovanelli.

Ured.

titi pri uveljavljanju poljedeljske tehnike v Jugoslaviji? Poljedelstvo Jugoslavije nosi izrazite, ki razpolagajo z obilico poto značaj malih kmečkih posejedelskih delavnih sil, katerih dohodek pa je zaradi male površine in preproste obdelave in preprostega dela prav neznačen. Vse to bi se dalo odpraviti z razširjenjem obdelane zemlje, reguliranjem voda in vzgojo hruške, s povečanjem pridelka tako, da bi bil kmet bolj izobražen in oskrbljen z dobrimi in prikladnimi orodjem. Zboljšalo bi se tudi stanje z uvajanjem boljših transportnih sredstev, ki bi ustvarila boljšo zvezo s tržiščem in denarnim prometom ter uvajanjem vseh poljedelskih kultur, ki dovoljujejo povečanje denarnih dohodkov od površinske intencije.

Jugoslaviji je treba predvsem naprav za dovoljno vodo, naprav za umetni dež in podobno, da je priprave za mešjoracije, na primer drenazne pluge. Poleg tega je treba tudi uporabljati take priprave za oranje, ki bi rešile današnjo odvisnost od živinske vprege. Zlasti bi bila ta priprava v hribovitih krajih in na slabih cestah. Mali dvotaktni bencinski motor bi imel tukaj prednost pred težkim in dragim Dieslovim motorjem. Gotovo je, da se bo traktor v Jugoslaviji uporabljal kot zadržni s troji in sicer kot transportni motor oziroma kot nepremakljiv pogonski motor. Zlasti je to potrebno, da se na licu mesta takoj predehla pokvarljivo blago, kot je to sadje, jagode in mesnato blago.

Tako bi se s prevzemom nemških poljedeljsko-tehničnih izkušenj začrtal za Jugoslavijo dolgotrajen, toda uspešen vzpon napredka njenega poljedelstva, ki bo z boljšim kultiviranjem zemljišč privedlo do plemenitih pridelkov smotrne obdelovanja.

Pomembnost Nemčije kot dobavitelje jugovzhodnih dežel se vidi iz sledečih pregledov:

Leta 1938 je že Nemčija dobavila Rumuniji traktorjev za 42.664.000 lejev. Grčiji je 1933 dobavila 9.7 odst. vsega trvoza poljedelskih strojev iz Nemčije, a leta 1938 že 57 odst. po količini in 60 odst. po vrednosti. V jugoslovanskem uvozu traktorjev prednjači Nemčija z 58 odst. po vrednosti z 6 odst. Razvoj tržišča na jugovzhodu dokazuje tudi napredek poljedelstva v jugovzhodni Evropi, kar je posledica trgovskih pogodb z Nemčijo. Od celokupne nemške proizvodnje, zlasti strojev za vejanje, je leta 1938 po količini 34 odst. po vrednosti pa 43 odst. v jugovzhodne države.

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd. imamo v zalogi dosti nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezavi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:

KVIŠKU SRCE 2 1/2 x 3 1/2 inčev - 224 strani vezava umetno 25c

KVIŠKU SRCE - (št. 355) 2 1/2 x 3 1/2 inčev - 224 strani v bele celolisu 50c

KVIŠKU SRCE - (št. 408) 2 1/2 x 3 1/2 inčev - 224 strani Cena 75 centov

RAJSKI GLASOVI - (št. 408) 2 1/2 x 4 1/2 inčev - 256 strani vseval Sv. Križev Pot Cena \$1.50

RAJSKI GLASOVI - (št. 416) 2 1/2 x 4 1/2 inčev - 256 strani vseval Sv. Križev Pot Cena \$1.50

SKRBI ZA DUŠO 8 x 4 1/2 inčev - 512 strani Cena \$1.75

NEBESA NAŠ DOM - (št. 415) 2 1/2 x 4 1/2 inčev - 384 inčev Cena 75c

SVETO PISMO \$3.-

(Ker se nam je posrečilo dobiti te molitvenike po zelo nizki ceni, jih tudi moremo prodajati po gori označeni ceni. Zaloga pa ni opešno velika, zato jih naročite čimprej, da vam bomo mogli s njimi posrediti.)

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

Key of Heaven fino vezano ..... 35c v usnje vezano 75c

CATHOLIC POCKET MANUAL v fino usnje vezano 1.-

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE.

Emil Adamič - 16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor 50c

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50c

SEST NARODNIH PESMI za mešani zbor 50c

Franc Venturini - SEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV 50c

Ferdo Juvanec - 12 MLADIH LET, moški zbori 50c

Peter Jerab - OSEM ZBOROV (moški in mešani) 50c

Moški zbori

OSKAR DEV: Barčica; Oj, moj kotel je kor; Kam pa, tantje, drev v vas poldemo 50c

OSKAR DEV: Srečno, ljubca moja; Ko ptičica na tuj gre; Soči; Moj očka na konjiška dva; Dobiv sem pišemce; Slovo; Je vplnila luč 40c

EMIL ADAMIČ: Modra devčka (belokranjska) 20c

Vao noč pri potoci 20c

Jurjeva 20c

Hodi Mleka domo; Kaj drugega bočem; Zdravica 20c

VASILJ MIRK in A. GROBMING: Vetrč; Pe gradini 20c

FERDO JUJANEC: Zjutraj 20c

Slovanstvo 20c

PETER JERAB: Pella roča; VASILJ MIRK: Podokolna 20c

ZORKO PRELOVEC: Ko so tantje proti vasi šli 20c

Le enkrat še 20c

Slava delu 20c

HR. VOLARIČ: Rohmarin; JOS. PAVČIČ: Potkan ples 35c

NA KLAVIR:

Buri pridejo. - Korčulica 20c

Slovenske narodne pesmi, Janko Zirovnik

1. zvezek, 123 pesmi za moški ali ženski zbor 1.25

II. zvezek, 77 pesmi za moški in mešani zbor 1.25

100 narodnih pesmi za moški in mešani zbor, Emil Adamič 1.-

FANTJE NA VASI, 16 narodnih za moški zbor, Ciril Pregelj 50c

Naročilo pošljite na:

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

ZANIMIVOSTI.

Radij je najdragocenejša stvar na svetu. - Ni dragocenejša le po svoji trgovski ceni, temveč prav tako tudi zaradi svoje ogromne pomene v zdravilstvu. Z radijem je namreč edino mogoče ozdraviti gotova rakasta obolenja in še nekatere druge bolezni. Dandanes letno pridobijo iz raznih rud komaj 30 gramov radija. Na vsem svetu se nahaja doslej komaj 500 gramov radija